

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6CdoPr/16/2024
Identifikačné číslo spisu:	1318204413
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1318204413.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne F. X., narodenej XX. H. XXXX, J., E. XXX/XX, zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Hlaváčom, Rožňava, Ružová 5, proti žalovanému Štátnemu inštitútu odborného vzdelávania, Bratislava - mestská časť Nové Mesto, Bellova 3277/54/a, IČO: 17 314 852, zastúpenému splnomocnenkyňou Cívik Legal s.r.o., Bratislava - mestská časť Ružinov, Seberíniho 6C, IČO: 54 256 160, o určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru a iné, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B3-11Cpr/8/2018, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2024 sp. zn. 3CoPr/5/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2024 sp. zn. 3CoPr/5/2023 v zmeňujúcom výroku, ktorým určil, že výpoveď z pracovného pomeru daná žalobkyni listom z 28. marca 2018 je neplatná, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Bývalý Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. septembra 2022 č. k. 11Cpr/8/2018-465 I. zamietol návrh na prerušenie konania, II. určil, že výpoveď z pracovného pomeru z 28. marca 2018, ktorú žalovaný doručil žalobkyni 29. marca 2018 je neplatná a pracovný pomer trvá, III. v časti určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru priznal žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, IV. mzdové nároky žalobkyne vylúčil na samostatné konanie. Rozsudok vo vzťahu k určeniu neplatnosti výpovede právne zdôvodnil ust. § 38, § 59 ods. 1, § 61 ods. 1 a 2, § 62 ods. 1, ods. 3 písm. b) a ods. 7, § 74 ods. 7 a § 237 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“). Vecne dôvodil, že žalovaný nepreukázal, že výpoveď doručil žalobkyni do vlastných rúk na pracovisku 29. marca 2018, resp. že ju doručoval prostredníctvom poštového podniku do vlastných rúk žalobkyne. Výpoveď z 28. marca 2018 totiž právny predchodca žalovaného doručoval žalobkyni poštovým podnikom na adresu: Z. Ú. C. V., I. X, A. (Q.), XXXX XXX XXX, X.. O., O.. O., F.. X.. Z potvrdenia o doručení zásielky je zrejmé, že zásielku prevzal p. O. 29. marca 2018. Uvedenú skutočnosť mal súd prvej inštancie preukázanú vyjadrením splnomocneného zástupcu žalobkyne p. O.Č., ktorý na pojednávaní 6. októbra 2021 potvrdil, že výpovede troch zamestnancov v A. boli doručené v jednej obálke a v nej bola aj výpoveď žalobkyne, pričom túto vybral a vyložil na stôl. Skutočnosť, či p. O. bol

alebo nebol vedúcim pracovníkom žalobkyne, bola podľa súdu prvej inštancie irelevantná. Žalovaný ani netvrdil, že p. O.Č. bol poverený doručením výpovede. Pokiaľ doručovaná písomnosť nebola osobne prevzatá zamestnancom do vlastných rúk a nebola s poznámkou „do vlastných rúk“ ani doručovaná, nemohla nastať fikcia doručenia do vlastných rúk zamestnanca. Žalobkyňa síce v žalobe uviedla, že jej bola výpoveď doručená 29. marca 2018, avšak následne namietla spôsob doručovania písomnosti, keďže bola názoru, že doručovanie výpovede „nie je v poriadku“. Poukázal na to, že žalobkyňa je slabšou stranou sporu. Pokiaľ išlo o riadne prerokovanie výpovede s príslušným zástupcom zamestnancov, súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný si túto povinnosť nesplnil a jeho tvrdenie, že zástupca zamestnancov u žalovaného nepôsobil, bolo v rozpore s vykonaným dokazovaním. Rozhodnutie o trovách konania právne odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej tiež len „CSP“) a vecne plným úspechom žalobkyne v časti určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 30. apríla 2024 sp. zn. 3CoPr/5/2023 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. v časti určenia neplatnosti výpovede podľa ustanovenia § 388 CSP zmenil tak, že určil, že výpoveď z pracovného pomeru daná žalobkyni listom z 28. marca 2018 je neplatná, v napadnutom výroku II. v časti určenia trvania pracovného pomeru a v súvisiacom výroku III. o nároku na náhradu trov konania rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zmenu rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil formulačným spresnením dotknutého výroku, považujúc však určenie neplatnosti výpovede za vecne správne. Poukázal na spôsob doručovania výpovede, tak ako ho zistil a ustálil súd prvej inštancie, čo zároveň potvrdil aj p. O., ktorý na pojednávaní Okresného súdu Košice II 10. apríla 2019 v konaní vedenom pod sp. zn. 41Cpr/35/2018 uviedol, že v zásielke, ktorú prevzal, sa v jednej obálke nachádzala jeho výpoveď, výpoveď jeho manželke a výpoveď žalobkyni. Podľa odvolacieho súdu právny predchodca žalovaného nedoručoval výpoveď žalobkyni spôsobom uvedeným v § 38 ods. 1 tretej vety Zákonníka práce (priamo na pracovisku, v jej byte alebo kdekoľvek by bola zastihnutá) a ani spôsobom uvedeným v § 38 ods. 1 štvrtej vety v spojení s § 38 ods. 2 Zákonníka práce (poštovým podnikom na poslednú známu adresu žalobkyne ako doporučenú zásielku s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“). Poukazujúc na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sp. zn. 4Cdo/41/1994 a 1Cdo/165/2010 uviedol, že doručenie písomnosti, ktorá je (alebo má byť) určená do vlastných rúk, inej osobe než adresátovi, je neplatné. Výpoveď danú žalobkyni prevzal od poštového podniku D.. O.E. a nebolo preukázané, že žalobkyňa výpoveď prevzala do vlastných rúk na pracovisku od vedúceho zamestnanca, ako uvádzal žalovaný. Tvrdenie žalobkyne, že výpoveď našla na stole, korešponduje s tvrdením D.. O., že výpovede vyložil na stôl; D.. O. navyše uviedol, že nebol poverený na odovzdanie výpovede (k čomu ani nedošlo). V spornej otázke pôsobenia zamestnaneckého dôverníka u žalovaného dospel odvolací súd k záveru, že existencia zamestnaneckého dôverníka nebola preukázaná, a preto na rozdiel od súdu prvej inštancie konštatoval, že nebolo povinnosťou právneho predchodcu žalovaného prerokovať výpoveď danú žalobkyni v zmysle § 74 Zákonníka práce; nesplnenie takejto neexistujúcej povinnosti nemá vplyv na platnosť danej výpovede.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie. Dovolanie odôvodnil ustanovením § 420 písm. f) CSP, t. j. nesprávnym procesným postupom súdu znemožňujúcim strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Namietal, že v odôvodnení rozsudku sa odvolací súd nevysporiadal s podstatnými tvrdeniami žalovaného. Žalobkyňa od podania žaloby uvádzala, že jej výpoveď z pracovného pomeru bola doručená 29. marca 2018 a po viac ako troch rokoch od podania žaloby zmenila svoje tvrdenie a bez ďalšieho vysvetlenia uviedla, že si výpoveď od vedúceho zamestnanca D.. O. dňa 29. marca 2018 neprevzala, ale ju našla na svojom stole v kancelárii. Odvolací súd k tomu uviedol, že tvrdenie žalobkyne korešponduje s tvrdením D.. O., že výpovede vyložil na stôl; nie je však zrejmé, na základe akého dôkazu dospel odvolací súd k takémuto záveru, keďže D.. O. nikdy vo veci nevypovedal ako svedok. Postavenie splnomocneného zástupcu strany v konaní vylučuje možnosť jeho

procesného postavenia ako svedka. Odvolací súd len nekriticky prijal jeho tvrdenie, nehodnotil ani jeho motiváciu, nakoľko je sám v spore so žalovaným, v ktorom D.. O. neuspel. So skutočnosťou, že žalobkyňa v konaní zastupoval D.. O., ktorý bol jej priamy nadriadený a doručil jej výpoveď (čo tri roky v konaní nebolo sporné), a taktiež sám napadol neplatnosť svojej vlastnej výpovede žalobou, sa odvolací súd nevysporiadal. Odvolací súd bližšie neuviedol, prečo považoval neskoršie tvrdenie žalobkyne za pravdivé oproti jej výpovedi na pojednávaní, keď sama uviedla, že jej výpoveď bola doručená, neuviedol ako v tomto smere vyhodnotil jej protichodné tvrdenia. Rozhodnutia najvyššieho súdu (sp. zn. 4Cdo/41/1994 a 1Cdo/165/2010), na ktoré odvolací súd odkázal, sa netýkajú prípadov totožných s prejednávanou vecou. V rámci odôvodnenia rozsudku odvolací súd žiadnym spôsobom nereagoval na rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach a Krajského súdu v Bratislave predložené žalovaným, týkajúce sa takmer totožných právnych sporov ďalších zamestnancov žalovaného, v ktorých boli žaloby zamietnuté a doručenie výpovede bolo vyhodnotené ako platné.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu zotrvala na svojich tvrdeniach o neplatnom doručení výpovede a navrhla dovolanie žalovaného ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia strany a spisania dovolaní v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a dôvodné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Žalovaný vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolaťela tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/ 2017 a 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie dovolaťela, že v konaní (pred nižšími súdmi) došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

10. Pojemným znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu (skôr a dnes ešte v mimosporových konaniach stále účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu por. R 129/1999 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017 a 8Cdo/85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym

poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

11. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, ktorý je chránený v čl. 46 ods. 1 Ústavy (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (príloha oznámenia FMZV ČSFR č. 209/1992 Zb., ďalej len „Dohovor“), je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia.

12. Včlenením formulácie o práve na spravodlivý súdny proces do textu zákona [§ 420 písm. f) CSP] sa požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia neliberalizovali, ale naopak, sprísnilo (IV. ÚS 314/2020, ZNaU 69/2020).

13. Zmeňujúce (vo svojej postate však potvrdzujúce) rozhodnutie odvolacieho súdu (bližšie viď odsek 2 tohto uznesenia) vychádza z názoru, že v danej veci nebol dodržaný postup zamestnávateľa pri doručovaní výpovede, a preto výpoveď nemožno považovať za doručenú spôsobom zodpovedajúcim zákonu (pozn.: na tomto nestála samotná žaloba a argumentáciu ohľadom doručenia výpovede žalobkyňa v spore uviedla po niekoľkých rokoch).

14. Aby rozhodnutie bolo zrozumiteľné (a súčasne i presvedčivé) pre stranu sporu v danom prípade, je potrebné dať jasnú odpoveď na to, ako bolo vyhodnotené súdmi v konaní po niekoľkých rokoch nové tvrdenie žalobkyne o nedoručení výpovede, resp. o nedodržaní postupu pri jej doručení. Tu je potrebné si uvedomiť, že neúspešnej strane sa môže javiť rozhodnutie ako nepresvedčivé a zároveň nespravodlivé, keď súd nevysvetlí koncentračnú zásadu v takomto spore s ochranou slabšej strany (a to nielen pokiaľ ide o ust. § 320 CSP) a nevyjadrí sa k tomu, či možno rozširovať dôvody neplatnosti výpovede v priebehu konania (je nutné odpovedať na to, že či došlo alebo nedošlo k zmene/rozšíreniu žaloby s poukazom i na prípadné nové skutkové tvrdenia a či tieto nie sú prípadne protirečivé). V tejto súvislosti dáva dovolací súd do pozornosti odvolaciemu súdu rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/224/2019, kde sa najvyšší súd touto problematikou (rozšírením dôvodov neplatnosti výpovede) zaoberal. Z rozhodnutia musí byť zistiteľné, ako súd vyhodnotil zmenu postoja žalobkyne v spore vo vzťahu k rozšíreniu dôvodov žaloby, ako aj k samotnému významu rozšírenia skutkových tvrdení. Zároveň bude potrebné, aby súd ujasnil, keď svoje rozhodnutie oprie i o tvrdenia p. O., v tomto konaní ako zástupcu žalobkyne, či vychádzal z listín (zápisníc), alebo jeho tvrdení v tomto spore, kde nemožno opomenúť skutočnosť, že vystupuje ako zástupca žalobkyne, čo vylučuje, aby vystupoval v spore súčasne ako svedok. A hoci odvolací súd sa formálne vysporiadal s argumentáciou žalovaného vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/165/2010, je potrebné, aby bolo reflektované i na záver vyslovený v tomto rozhodnutí o deklarovaní osobného prevzatia výpovede. Absencia vysporiadania sa odvolacieho súdu v jeho rozsudku s takými námietkami, ktoré bez ďalšieho nejde označiť za nepodstatné, resp. ak aj pre prípad ich naozajstnej nepodstatnosti chýba argumentácia spôsobilá presvedčiť, prečo je to tak, je totiž tak závažným nedostatkom rozhodnutia (a zásahom do procesných práv strany sporu), ktorého intenzita zakladá (až) porušenie práva na spravodlivý súdny proces. Dovolací súd však zdôrazňuje, že v tomto štúdiu, pri skúmaní existencie vady podľa ust. § 420 písm. f) CSP, neposudzuje vec i z hľadiska, či došlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci.

15. Dovolacím súdom konštatovaná procesná vada zmätočnosti uvedená v ustanovení § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť dovolania; zároveň je však tiež dôvodom, so zreteľom na ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie bez ďalšieho zrušiť.

16. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej

inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami preto zrušil rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti a vec mu vrátil na ďalšie konanie, majúc za to, že náprava zrušením len rozhodnutia odvolacieho súdu je v tomto prípade možná i postačujúca (§ 449 ods. 2 CSP).

17. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.